

ПРОФ. ДР ДРАЖЕНКО ЈОРГИЋ
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ
ПРАВНОЈ СЛУЖБИ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
ДЕПАРТМАНУ ЗА ПЕДАГОГИЈУ

Сагласно одлуци Наставно-научног вијећа Филозофског факултета у Нишу (бр. 117/1-9-3-01) према којој сам именован за једног од рецензената за давање стручне оцјене монографије под насловом „Теоријске основе лидерства у образовању“ ауторке доц. др Драгане Јовановић, част ми је и задовољство да за потребе публикавања овог дјела у наставку приложим своју стручну оцјену – рецензију рукописа.

**Рецензија рукописа монографије доц. др Драгане Јовановић
„Теоријске основе лидерства у образовању“**

Доц. др Драгана Јовановић се у рукопису монографије „Теоријске основе лидерства у образовању“ бави концептом теоријских основа лидерства у образовању који је скоро потпуно необрађен у нашем говорном подручју. Научна монографија је теоријски добро утемељена, са изводима савремене и актуелне литературе, те јасно и прегледно структурирана.

Рукопис ове монографије написан је на 192 странице А4 формата, и то употпуњен са девет табела и девет схема. Поред споменутог наслова рукопис садржи: предговор ауторке, три функционално повезана велика поглавља, закључна разматрања, коришћену литературу (343 библиографске јединице), индекс аутора и индекс појмова. Послије предговора ауторке, а на основу проучавања и истраживања релевантне литературе из области лидерства уопште, а поготово са нагласком лидерства у образовању настала су три функционално повезана поглавља са

одређеним бројем потпоглавља, и то: 1. Лидерство – значење и значај, 2. Од традиционалних ка савременим парадигмама у проучавању лидерства, и 3. Лидерство и образовање. У првом поглављу под називом „*Лидерство – значење и значај*“ ауторка је дала кратак осврт на поријекло и развој појма лидерство, разјаснила диферентност и комплементарност појмова лидерство и менаџмент и дала значајне осврте на дефинисање и редефинисање лидерства. Кретање од традиционалних према савременим парадигмама у проучавању лидерства ауторка је представила кроз два поглавља и у њима по пет релевантних и функционалних повезаних потпоглавља. Тачније, у поглављу *Традиционални теоријски модели лидерства* говорила је о: теорији вођства великог човјека, теорији карактерних особина личности лидера, бихејвиоралној теорији лидерства, контингентној теорији вођења и о ситуационој теорији лидерства. У оквиру *Савремених теорија лидерства* ауторка је апострофирала значај теорије интерактивног вођства, теорије харизматског лидерства, теорије трансформационог вођства, теорије трансакционог лидерства и значај модела потпуног лидерства. Треће поглавље рукописа је под називом *Лидерство и образовање*. Ово поглавље је подијелила на три потпоглавља, и то: концепти образовног лидерства и образовног менаџмента – тачке прожимања и диференцирања, савремена размишљања о образовном лидерству – доминантне теорије и модалитети и потпоглавље о развијању лидерских капацитета у образовном сектору. Савремена размишљања о образовном лидерству ауторка Драгана Јовановић је представила у виду размишљања о: инструкционом лидерству, трансформационом и трансакционом вођењу, конструктивистичком лидерству, сервилном вођењу, педагошком лидерству, стратешком вођењу и о дистрибуираном лидерству. Послије ова три велика поглавља овог рукописа ауторка завршава исти *закључним разматрањима*. У њима она наглашава како је у образовним институцијама на простору Србије зарад подизања нивоа њихове ефективности и продуктивности и квалитета образовања уопште, неопходно рефокусирати се на истраживања лидерства у овом сектору, што би са великом вјероватноћом резултирало подизањем свијести о његовом значају и ширењу културе успјешног вођења свих оних који директно или индиректно учествују у образовно-васпитном раду. Ауторка такође закључује да добре праксе других земаља могу дати добру основу за почетак, али да то никако не значи да се модели вођења образовних установа једноставно пресликавају већ да се сходно

контексту, култури и другим специфичностима прилагођавају и тестирају. Наглашава и да се кроз генерисање нових идеја, инвентивност, флексибилност и отвореност за промјене од креатора образовне политике, руководиоца и наставника у образовним организацијама оправдано очекује обезбјеђивање неопходне стратегије за реализацију визије и мотивисање свих актера да остваре ту визију, те интегрисаним дјеловањем, али и сопственом иницијативношћу плански, систематски и организовано да постигну јединствени циљ – трансформисање образовних установа у професионалне заједнице учења и квалитетно образовање за све.

Ауторка доц. др Драгана Јовановић је у рукопису ове монографије у потпуности очигледно уложила велики труд и сасвим успјешно приближила и разјаснила потенцијалним читаоцима на терминолошки и језички пријемчив начин значај познавања, критичког разумијевања и примјене теоријских основа лидерства у образовању. Дубоко вјерујем да ће ауторка овим рукописом допринијети такође и унапређивању праксе вођења образовних установа.

На крају, сматрам да је рукопис монографије *Теоријске основе лидерства у образовању* ауторке доц. др Драгана Јовановић научно и стручно актуелан и квалитетан читалачки материјал, не само за актуелне и потенцијалне лидере у образовним установама, него и много шире, за све оне изван образовних установа. Из свих претходно наведених анализа и оцјена, сматрам потпуно оправданим и са изразитим задовољством предлажем да се ово квалитетно научно дјело што прије публикује.

У Бањој Луци, 3.6.2022. године

Рецензент:

Проф. др Драженко Јоргић

Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци